

Lausunnon antaminen lentoradan yleissuunnitelmaan; Helsinki, Vantaa, Tuusula ja Kerava

Kuntakehityslautakunta 19.8.2026 § 67

Valmistelija

Laakso Jukka-Matti, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Lausuntopyyntö

Lentorata Oy pyytää Tuusulan kunnan lausuntoa ratalain (110/2007) mukaisesta Lentoradan yleissuunnitelmasta; Helsinki, Vantaa, Tuusula ja Kerava (ratalaki 22 a §). Lausuntoa pyydetään 8.9.2026 mennessä

Lentorata Oy pyytää Tuusulan kuntaa:

- antamaan lausuntonsa nähtävillä olevasta suunnitelmasta. Mikäli kunnasta olisi tullut muistutuksia, olisi kuntaa pyydetty antamaan vastineet myös suunnitelmasta tehtyihin muistutuksiin. Muistutuksia ei kuitenkaan tullut.
- tarkistamaan, että ajantasaiset kaavat ja kaavamääräykset sisältyvät nähtäville asetettavaan suunnitelma-aineistoon ja hyväksymisehdotuksessa luetellut kaavat ja niiden tiedot ovat oikeat. Tarvittaessa kuntaa pyydetään täydentämään kaavojen tiedot lausunnossaan.
- toimittamaan sähköisesti ne yleissuunnitelman käsittämälle alueelle vahvistetut tai hyväksytyt oikeusvaikutteiset kaavat, jotka eivät ole nähtävillä olevassa suunnitelma-aineistossa.

Lentorata Oy pyytää, että Tuusulan kunta lausunnossaan ilmoittaa:

- Puoltaako kunta yleissuunnitelmaa, jos se on ristiriidassa voimassa olevien asemakaavojen kanssa

Lentorata Oy pyytää, että Tuusulan kunta lausunnossaan ilmoittaa:

- Toteuttaako laadittu suunnitelma (valtakunnallisen ja) alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutumista kunnan alueella.
- Kunnan lausunnonannon ajankohtaa vastaava kaavatilanne vahvistettujen ja hyväksytyjen oikeusvaikutteisten yleiskaavojen, asemakaavojen ja ranta-asemakaavojen osalta, sekä ovatko kaavat yhdenmukaisia yleissuunnitelman kanssa. Jos kaavoitustilanteessa on tapahtunut muutoksia nähtäville asetettavasta suunnitelmassa kuvatussa, pyydetään kuntaa yksilöimään muuttuneet kaavat lausunnossaan.

Yleissuunnitelman tarkoitus ja hankkeen tavoitteet

Lentorata on uusi ratayhteys, joka erkanee pääradasta Pasilan aseman pohjoispuolella ja liittyy siihen Keravalla, Savion aseman pohjoispuolella. Lentoradan kokonaispituus on noin 25 kilometriä, josta noin yksi kilometri on kaksiraiteista avorataa ja noin 24 kilometriä kulkee kahdessa erillisessä

ratatunnelissa. Radalla on tunneliasema Helsinki-Vantaan lentoasemalla, nykyisen Kehäradan aseman luoteispuolella.

Helsinki–Vantaan lentoasemalta puuttuu nykyisin suora kaukojunayhteys Suomen rataverkkoon. Lisäksi pääradan kapasiteetti Pasilan ja Keravan välillä on nykyisin lähes kokonaan käytössä, mikä tarkoittaa, että liikenne on herkkä häiriöille eikä junatarjontaa voida merkittävästi lisätä. Lentorata muodostaa uuden raideparin Pasila–Kerava-välille ja siten kaksinkertaistaa kaukoliikenneraiteiden kapasiteetin tällä välillä.

Lentoradan tavoitteena on mahdollistaa suora kaukojunayhteys ja lyhyempi matka-aika Helsinki-Vantaan lentoasemalle, jolloin se parantaa Suomen kansainvälistä saavutettavuutta. Lentorata luo vaihdottoman raideliikenneyhteyden pääradalta ja Lahden oikoradalta lentoasemalle, ja tuo siten uusia kaupunkiseutuja alle kolmen tunnin junamatkan päähän lentoasemasta.

Vaihtoehtotarkastelut

Suunnittelun aikana on tarkasteltu vaihtoehtoja Lentoradan liittymisestä päärataan Keravalla ja Pasilassa. Lisäksi on tarkasteltu tunneliaseman laiturijärjestelyihin ja tunneliosuuden maanpintayhteyksiin liittyviä vaihtoehtoja.

Suunnitelman kuvaus

Lentorata alkaa Pasilan liikennepaikalta erkaantuvat pääradasta omalle rataosuudelleen. Metsäläntien sillan kohdalla raiteet laskeutuvat maanpinnan alapuolelle ja sijoittuvat ensin betonikaukaloon, jota seuraa kalliotunneli. Lentoradan raiteet ovat kalliotunnelissa omissa ratatunneleissaan syvimmillään 85 metriä maanpinnan alapuolella. Rata nousee maan pinnalle Keravantien eteläpuolella.

Rautatietunneliin tarvitaan suuaukkojen lisäksi yhteyksiä maan pinnalle paineen tasauksen, savunpoiston, tekniikan ja huollon, hätäpoistumisen sekä rakentamisen tarpeisiin. Yhteydet on suunniteltu toteutettavaksi pystykuiluina ja ajotunneleina. Kuilurakennuksia tarvitaan normaalitilanteessa paineentasaukseen ja tekniikalle (sähkö, vesi) ja poikkeustilanteissa savunpoistoon sekä hätäpoistumiseen.

Ajotunneleita käytetään työnaikaisina rakentamisen reitteinä. Lisäksi niitä voidaan hyödyntää radan käytön aikana huoltoreitteinä sekä pelastuslaitoksen hyökkäysreitteinä ratatunnelitasolle. Rakentamisen aikana tunneleiden kautta kuljetetaan merkittäviä määriä louhetta ja rakentamiseen tarvittavaa materiaalia.

Keskeiset vaikutukset

Osana yleissuunnitelmaa on tarkasteltu hankkeen ympäristövaikutuksia sekä haitallisten vaikutusten lieventämisen keinoja. Rakentamisen aikaisia vaikutuksia aiheutuu pääasiassa maanpäällisten rakenteiden rakentamisesta ajotunneleiden suuaukoilla ja kuilurakennusten ympäristössä. Tunnelin rakentamisesta syntyy merkittävä määrä louhetta, jonka kuljetukset aiheuttavat vaikutuksia paikallisesti. Vaikutuksia pohjavesiin hallitaan kalliotunnelin tiivistämisellä. Vaikutukset luonnonympäristöön ja pintavesiin ovat vähäisiä. Lentoradan ilmastovaikutukset ovat merkittäviä rakentamisen aiheuttamien päästöjen vuoksi.

Jatkotoimenpiteet

Yleissuunnitelman hyväksymispäätöksen tekee Liikenne ja viestintävirasto Traficom. Hyväksymispäätöksellä hyväksytään liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut sekä ratasuunnittelua periaatetasolla ohjaavat muut perusratkaisut. Yleissuunnitelman hyväksyminen edellyttää yleiskaavamuutoksia Keravalla ja Vantaalla, sillä radan yleissuunnitelmaa ei voida hyväksyä vastoin voimassa olevaa yleiskaavaa. Tuusulassa yleiskaavamuutosta ei tarvita.

Yleissuunnitelman valmistuttua aloitetaan Ratalain mukaisen ratasuunnitelman laadinta. Hankkeesta ei ole toteuttamispäätöstä.

TUUSULAN KUNNAN LAUSUNTO LENTORADAN YLEISSUUNNITELMASTA

Tuusulan kunnanhallitus on kokouksessaan 12.01.2026 § 5 lausunut Lentorata Oy:n Lentoratahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Kunta on nostanut lausunnossaan esiin, että Lentoradasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset tulee estää, ratkaista tai minimoida ja että kunnan tulee voida toteuttaa työpaikka- ja teollisuusalueensa täysmääräisenä, eikä rataan liittyvät tekniset ratkaisut saa asettaa rajoituksia maankäytölle tai sen laadulle.

Kunta pitää myönteisenä sitä, että valittu suunnitteluratkaisu mahdollistaa raideyhteyden Keravan asemalta Lentoradan raiteille.

Yleissuunnitelma-aineistosta ei käy ilmi, mikä on tai millainen rautatietunnelin suoja-alueen ennakoitua rautatietunneliosuudella olevan. Suunnitelma-aineistosta ei myöskään käy kattavasti ilmi, millaisia rajoitteita rakentamiselle ja maankäytölle rautatietunnelin vaikutusalueelle mahdollisesti kaavaillaan tai ennakoitua. Suoja-alue määritetään ratasuunnitteluvaiheessa, mutta yleissuunnitelmaan tulisi vähintään sanallisesti avata suoja-alueen määrittämisperiaate sekä ratatunnelin olemassa olon vaikutuksia maankäytön suunnittelulle ja rakentamiselle rautatietunnelin käytävässä, esimerkiksi maalämpökaivojen ja muun maanpinnan alapuolisen rakentamisen sijoittamiselle, rakennusten perustamiselle ja pinnan tasausta muuttavalle rakentamiselle.

Kaavatilanne ja kaavahankkeet

Lupa- ja valvontavirasto on Lentoradan yleissuunnitelmasta antamassaan lausunnossa (Lausunto 25.6.2026 LVV-U/92579/2026) todennut, että *"Lentoradan linjaus ja yleissuunnitelmaan liittyvät maanpäälliset rakenteet kuten ajotunnelit ja kuilurakennukset eivät ole ristiriidassa Tuusulan yleiskaavoituksen tarkoituksen ja periaatteiden kanssa."* Kunta puoltaa tätä näkemystä.

Lentoradan tunneliosuus kulkee Tuusulassa alla olevien asemakaavojen alueella. Kunta toimittaa kaavat Lentorata Oy:lle:

- Sammonmäki rakennuskaava (KHO 7.5.1999)
- Jusslan työpaikka-alue rakennuskaavan muutos ja laajennus (ymp.kesk. 20.10.1998)
- Kulomäentien työpaikka-alue asemakaava ja asemakaavan muutos (Valt. 16.6.2008)
- Kelatien ympäristö rakennuskaava (KHO 10.10.1985)
- Kelatie II rakennuskaavan muutos ja laajennus (ymp.kesk. 3.4.1996)

Lisäksi kunnassa on vireillä kaksi asemakaavahanketta, joissa maanalainen raideliikenteen tunneli tullaan huomioimaan:

- Kulomäen ja Jusslan työpaikka-alueet, asemakaavat ja asemakaavamuutokset, jonka osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä: 4.4. - 6.5.2024.
- Högbergintie asemakaava ja asemakaavan muutos. Kaava on ollut ehdotuksena nähtävillä 15.5.-16.6.2025

Tuusulassa ei ole aikaisemmin laadittu maanalaisia asemakaavoja, mutta kunta on ohjelmoimassa tulevaan kaavoitussuunnitelmaan vuosille 2027-2031 asemakaavan laadinnan lentoradan ja itäradan ratakäytävän alueelle. Koska kunta edellyttää, ettei rautatietunneli aseta rajoitteita rakentamiselle rautatietunnelin kohdalla, asemakaavoitettaessa kunta asettanee ehtoja rautatietunnelin toteuttamiselle, kuten:

- Maanalaiset tilat on sijoitettava, kaivettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta aiheudu vahinkoa rakennuksille, maanalaisille rakenteille tai tiloille eikä kaduille, puistoille tai tekniselle verkostolle.
- Rata tulee suunnitella ja rakentaa niin, ettei junaliikenne aiheuta haitallista tärinää tai runkomelua nykyiselle eikä asemakaavan hyväksymisajankohtana voimassa olevissa asemakaavoissa tai yleiskaavoissa osoitetulle maankäytölle.
- Rakentaminen ei saa aiheuttaa rakennuksille, kasvillisuudelle tai vedenhankinnalle haitallista pohjaveden pinnan alenemaa tai pohjaveden laadun huononemista.
- Maanalaisten tilojen yläpuolella olevilla alueilla rakennettaessa tai louhittaessa on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet siten, ettei aiheuteta haittaa junaliikenteelle, maanalaisille tiloille, rakenteille tai vesihuollon verkostolle.
- Maanalaisten tilojen uloskäytävät ja pelastusyhteydet maan pinnalle tulee suunnitella ja toteuttaa pelastusviranomaisten hyväksymällä tavalla.

Tuusulan kunta puoltaa yleissuunnitelmaa, mikäli edelle kirjatut keskeiset ehdot on mahdollista täyttää. Tuusulan kunnan kaavoitus esittää kunnan kaavoitussuunnitelmaan 2027-2031 asemakaavan laadintaa maanalaisen radan käytävään, ja kunta pyrkii siten tuottamaan tilanteen, jossa radan myöhemmin laadittava ratasuunnitelma on mahdollista laatia ilman ristiriitaa voimassa olevan asemakaavan kanssa. Asemakaavaratkaisu tulee perustumaan asemakaavatyössä tehtyihin tai sitä varten koottuihin selvityksiin, suunnitelmiin ja vaikutusten arviointeihin, eikä tällä ratayleissuunnitelmasta annettavalla lausunnolla voida ennalta sitoa kunnanvaltuuston päätöstä asemakaavaratkaisusta.

Tuusulan kunnan näkemyksen mukaan suunnitelman mukaisella Lentoradalla on mahdollista edistää valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (LJS) 2026-2037 tavoitteeksi asetettua turvallista ja toimivaa liikennejärjestelmää myös Tuusulan kunnan alueella. Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kestävyys -tavoitteen osalta suunnitellun radan voi parhaiten katsoa luovan edellytyksiä sosiaalisesti kestäväälle liikennejärjestelmälle. Tuusulan alueella valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ekologisen kestävyys tavoitteen toteutumisesta suunnitelma ei tässä suunnitteluvaiheessa anna varmuutta. Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa asetettua taloudellisen kestävyys tavoitetta Lentorata toteuttaa hankkeena kunnan näkemyksen mukaan heikosti hankkeen hyötyjen ja kustannusten suhteen

ollessa selvästi alle yksi. Kunnan näkemyksen mukaan hanke ei suoraan vaikuta kunnan liikennejärjestelmään.

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmassa (MAL 2023) Lentoradan yleissuunnittelun edistäminen on kirjattu yhdeksi osaksi Helsingin seudun kansainvälisen menestymisen toimenpidekokonaisuutta. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitus on jäsenkuntiensa osalta hyväksynyt MAL2023 -suunnitelman liikennesisällön. Kunta katsoo, että Lentoradan suunnittelun edistyminen toteuttaa MAL 2023 -suunnitelmaa.

Tuusulan kunta katsoo, ettei ratasuunnitelman laadinnasta tutkimuksineen tai radan rakentamisesta saa aiheutua merkittäviä kustannuksia kunnalle.

Esittelijä

maankäyttöpäällikkö Jussila Päivi

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus päättää

- antaa selostusosan mukaisen lausunnon Lentoradan yleissuunnitelmaan Helsinki, Vantaa, Tuusula ja Kerava
- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta heti kunnanhallituksen kokouksessa.

Lisäksi kuntakehityslautakunta päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Käsittely

Puheenjohtajan avattua keskustelun asian esittelijä teki seuraavan lisäyksen esittelytekstiin:

Ehdotan, että seuraava kappale lisätään lausunnon loppuun toiseksi viimeiseksi kappaleeksi:

"Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmassa (MAL 2023) Lentoradan yleissuunnittelun edistäminen on kirjattu yhdeksi osaksi Helsingin seudun kansainvälisen menestymisen toimenpidekokonaisuutta. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitus on jäsenkuntiensa osalta hyväksynyt MAL2023 -suunnitelman liikennesisällön. Kunta katsoo, että Lentoradan suunnittelun edistyminen toteuttaa MAL 2023 -suunnitelmaa."

Kuntakehityslautakunta hyväksyi lisäyksen yksimielisesti. Muutos on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti ehdottaa kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus päättää

- antaa selostusosan mukaisen lausunnon Lentoradan yleissuunnitelmaan Helsinki, Vantaa, Tuusula ja Kerava
- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta heti kunnanhallituksen kokouksessa.

Lisäksi kuntakehityslautakunta päätti tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Kunnanhallitus 24.8.2026
1359/00.04.01/2026

Valmistelija Laakso Jukka-Matti, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Esittelijä kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

- antaa selostusosan mukaisen lausunnon Lentoradan yleissuunnitelmaan Helsinki, Vantaa, Tuusula ja Kerava
- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös